

KUNGL. MAJT:S NÅDIGA FÖRORDNING

Angående användande av militär personal till upprätthållande av allmän ordning samt för eldsläckning och andra dylika ändamål;

given Stockholms slott den 31 december 1915

Vi GUSTAF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi efter vederbörandes hörande funnit gott att, med upphävande hittills gällande föreskrifter angående militärhandräcknings rekvirerande arméfördelningscheferna, förordna som följer:

§ 1.

På begäran av civilmyndighet må militär personal användas till stillande av uppror, till efterspanande, häktande, bevakande och forslande av person, som är misstänkt för brott, samt i övrigt, då i särskilda fall militärhandräckning anses oundgängligen erforderlig för upprätthållande av allmän ordning, för släckning av mera betydande brand eller eljest för avvärjande av överhängande fara för liv eller egendom

Har å viss ort biträde vid eldsläckning blivit av Kronan utfäst, gäller vad därom för sådant fall särskilt föreskrivits.

§ 2

Behöing att begära militärhandräckning, varom i § 1 första stycket förmäles, är Konungens befallningshavande var inom sitt län. Är skyndsamhet av nöden och kan Konungens befallningshavandes medverkan för handräcknings erhållande icke utan fara eller större olägenhet avvaktas, må dock magistratens ordförande eller polismästare i stad samt kronofogde eller länsman på landet direkt hos vederbörande befallningsvare begära militärhandräckning

§ 3.

Då för sådant ändamål, som i § 1 första stycket sägs, behov av militärhandräckning förekommer, skall begäran därom ställas till vederbörande arméfördelning, militärbefälhavaren på Gotland eller kommandanten i Boden eller, vad angår de i Stockholms stad samt Vaxholms, Karlskrona och Älvsborgs fästningar förlagda trupper, hos överkommendanten i Stockholm eller vederbörande kommandant. Erfordras militärhandräckning från sjöstyrka eller från till marinen hörande fartyg, som icke ingår i sjöstyrka, skall begäran ställas till sjöstyrkans eller fartygets befälhavare.

Möter hinder att sådan begäran ställes till i föregående stycke nämnd befälhavare, eller skulle därav förorsakas dröjsmål, som medför fara, må civilmyndigheten i stället rikta sin framställning till regementschef eller befälhavare för annat självständigt förlagt truppförband eller till chef för till sjöstyrka hörande fartyg eller då flera självständigt förlagda truppförband finnas å samma ort, till platsbefälhavaren eller den, som eljest är högsta militär befälhavare på stället, vilken i så fall bestämmer om handräckningens utgående ur de inom orten förlagda truppförbanden. Om särskild skyndsammes är av nöden, är ock befälhavare för vakt skyldig att, till den utsträckning vaktjänstens upprätthållande medger, lämna handräckning för ovan angivna ändamål.

§ 4.

Då fråga uppstår om anlitan av militärhandräckning, bör, då så ske kan, civilmyndigheten, innan sådan handräckning begäres, samråda med vederbörande militära befälhavare om de åtgärder, som äro erforderliga.

Framställning om handräckning bör ske skriftligen eller, då så icke så kunnat ske, snarast möjligt bekräftas genom skrivelse till den militära myndighet, hos vilken handräckningen begärts.

Finner sig den militära myndigheten på grund av särskilda omständigheter av militär natur icke kunna lämna den begärda handräckningen, skall samma myndighet omedelbart anmäla förhållandet hos Konungen.

§ 5.

Angående militärhandräcknings utgående skall ofördröjligen anmälan göras av befälhavare, varom förmäles i § 3 första stycket, vare sig handräckningen anbefallts av honom själv eller underlydande befälhavare, till chefen för lantförsvarsdepartementet, om handräckningen avser till armén hörande trupper, att eljest till chefen för sjöförsvarsdepartementet; samt av annan befälhavare, vilken utan högre befälhavares order anbefallt handräckningens utgående, till den av de i § 3 första stycket omnämnda befälhavare, under vilken han lyder.

Konungens befallningshavande skall, då militärhandräckning begärts, anmäla förhållandet till chefen för civildepartementet.

Har begäran om militärhandräckning gjorts av annan myndighet än Konungens befallningshavande, skall den myndighet ofördröjligen därom göra anmälan hos Konungens befallningshavande.

Anmälan, varom ovan är stadgat, behöver dock icke ske, då den handräckning som lämnats, endast är av ringa betydelse. Angående militärhandräckning; som lämnats av befälhavare för vakt, göres anmälan allenast till den, under vilken vaktbefälhavaren omedelbart lyder.

§ 6.

Göres framställning om biträde vid släckning av mera betydande brand av annan myndighet än den, som enligt § 2 därtill är behörig, eller av enskild person, får sådant biträde lämnas, om vederbörande, vare sig genom på förhand gjord eller vid tillfället lämnad utfästelse, förbundet sig gottgöra skada eller förlust å persedlar och materiel, samt övriga kostnader, som kunna uppstå vid lämnande av sådant biträde, eller, där dylik utfästelse ej lämpligen kan erhållas, befälhavaren finner det vara oundgängligen erforderligt, att militärhandräckning lämnas. Angående militärhandräcknings lämnande i nu angivna fall skola i övrigt de §§ 3-5 här ovan givna föreskrifter i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

§ 7.

Skulle å ort, där militär är förlagd eller marinen tillhörande fartyg finnes, uppror, upplopp eller större folksamling, som synes hota den allmänna ordningen, förmärkas, skall platsbefälhavaren eller den, som eljest är högsta militär, befälhavare på stället, då civilmyndighet därom, gör framställning eller befälhavaren eljest anser det vara påkallat. Anbefalla vidtagandet av erforderliga åtgärder för att hålla å orten varande truppförband eller lämpliga delar därav samlade och redo att vid behov uttrycka samt i övrigt i samråd med civilmyndigheten träffa de förberedande åtgärder, som anses behövliga för upprätthållande av allmänna ordningen, ävensom söka vinna kännedom om händelsemas gång

Utan att avvakta sådan befallning från annan befälhavare skall regementschef befälhavare för annat självständigt förlagt truppförband eller fartygschef, hållit säker underrättelse om att uppror eller upplopp är att befara, vidtagna nödiga mått och steg för att hålla truppförbandet, fartygsbesättningen eller lämplig del av desamma färdig att uttrycka. Anmälan om de vidtagna åtgärderna skall ofördröjligen göras till i första stycket nämnd befälhavare, där sådan finnes.

§ 8.

Då vederbörande civilmyndighet därom gör framställning, skall vid uppror eller upplopp efter samråd med civilmyndigheten anordnas patrullerna samt bevakning av viktigare platser, verk och inrättningar. För tillträde till militära etablissement, vakter och dylikt skall vederbörande befälhavare i erforderliga fall utfärda skärpta bestämmelser.

Då folksamling som synes hota den allmänna säkerheten, förmärkes i närheten av vakt skall befälhavaren låta vakten träda under gevär.

Order och rapportförare böra, då så anses behövt, till sitt skydd erhålla patruller av lämplig styrka.

§ 9.

I de här ovan i §§ 7 och 8 omfördelad fall skall skarp ammunition hållas i beredskap för eller utdelas till vakterna samt till avdelning, som på civil myndighets begäran avsändes för ordningens upprätthållande. Bajonetterna skola vara påsatta, då sådana ingå i beväpningen.

§ 10.

Beträffande militär personals bruk av vapen för stillande av uppror eller av upplopp, däri deltagarna övergå till våld å person eller egendom, är stadgat i 10 kap. 12 § allmänna strafflagen.

Då civilmyndigheten på stället förordnat, att vapen skola brukas, skall den till tjänsteställning främste befälhavaren för på platsen varande trupper övertaga ledningen av de åtgärder för upprorets eller upploppets stillande, som enligt civilmyndighetens anvisningar anses erforderliga.

Civilmyndigheten skall kvarstanna i befälhavarens närhet, så länge detta anses behöfligt; och lämplig vakt skall avdelas till skydd för nämnda myndighet.

§ 11.

Angående truppers användande för upprätthållande av allmän ordning och andra dylika ändamål under krig eller vid krigsfara gäller vad därom särskilt är eller kan vara stadgat.

Det alla, som vederbör, hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit. Stockholms slott den 31 december 1915.

GUSTAF.

OSCAR VON SYDOW.
Civildepartementet

Inläst och korrekturläst av Värmlands Brandhistoriska Klubb i oktober 2006. Ändrad i SFS 450 och 600/1932 samt SFS 796/48

Ändring SFS 1932:450 i §§ 1-3 samt 5;

§ 1

Anses i särskilt fall militärhandräckning oundgängligen erforderlig för stillande av uppror eller i övrigt för upprätthållande av allmän ordning eller avvärjande av överhängande fara för liv eller egendom och är sådan skyndsamhet av nöden, att Konungens beslut om handräckningen icke utan fara eller större olägenhet kan avvaktas, eller erfordras militärhandräckningen för efterspanande, häktande, bevakande och forslande av person, som är misstänkt för brott, eller för släckning av mera betydande brand, må personal därtill användas på begäran direkt av civilmyndighet.

Har å - - - särskilt föreskrivits.

Denna förordning avser icke användandet av militär personal på förordnande av Konungen efter därom av vederbörande civilmyndighet gjord framställan.

§§ 3 och 5 är ändrade i första hand av formella skäl och hur rapporteringar sker. Samma sak med SFS 600/1932